

Pytanie: Chcielibyśmy zwrócić się do Państwa z zapytaniem dotyczącym interpretacji zapisów art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym. W jednym z Państwa artykułów pt. Uiszczanie opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdu doczytaliśmy się poniższego zapisu: "Wysokość opłat za usunięcie pojazdu i jego przechowywanie zgodnie z art. 130a ust.6 wynika z uchwały rady powiatu [...] Wysokość opłaty jest z góry znana, a na jej wysokość nie ma wpływu faktyczny koszt holowania i przechowywania pojazdu (np. wynikający z umowy zawartej z podmiotem wykonującym powyższe usługi na podstawie umowy zawartej z powiatem) [...]" Pytanie: Jak powiat powinien rozliczać się z jednostką usuwającą pojazd i prowadzącą parking strzeżony wyłonią w ramach postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2010r. Nr 113, poz. 759 ze zmianami)? Czy powinno się to odbywać tak, iż właściciel pojazdu reguluje opłatę w starostwie po stawce określonej uchwałą rady powiatu, a z kolei powiat w dalszej kolejności rozlicza się z w/w jednostkami na podstawie faktur VAT wg stawkę wynikających z umowy zawartej z tymi podmiotami.

Odpowiedź: Stan prawny: Zgodnie z art. 130a ust. 5f ustawy Prawo o ruchu drogowym usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, należy do zadań własnych powiatu. Starosta realizuje te zadania przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych. Zgodnie z ust. 6 rada powiatu, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c, oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a. Zgodnie z ust. 6e. Opłaty, o których mowa w ust. 6, stanowią dochód własny powiatu.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych ilekroć jest mowa o najkorzystniejszej ofercie - należy przez to rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną, a w przypadku zamówień publicznych w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący - ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego.

Odpowiedź: Ustawa Prawo o ruchu drogowym nie wskazuje żadnych wyłączeń w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych. Oznacza to, że cena nadal stanowi jedyne obligatoryjne kryterium oceny ofert złożonych przez wykonawców w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Nawet w przypadku zastosowania dodatkowych kryteriów cena usługi musi być jednym z kryteriów oceny ofert złożonych w tok postępowania. Ponadto zlecający może zlecić wykonywanie usługi kilku podmiotom np. z których każdy będzie obsługiwał różne obszary terytorialne danego powiatu. Z żadnego z przepisów ustawy o ruchu drogowym czy prawa zamówień publicznych nie wynika, by cena jaką zaproponują podmioty w ofercie musiała być identyczna (na marginesie umówienie się potencjalnych wykonawców co do ceny miałoby znamiona zmowy cenowej o ochronie konkurencji i konsumentów), czy była uzależniona od wysokości opłat wskazanych w uchwale rady powiatu.

Umowa pomiędzy powiatem a jednostką, której zlecono wykonywanie usługi jest typowym stosunkiem cywilnoprawnym przypominającym umowę przechowania (art. 835 i następne kodeksu cywilnego).

Opłata, o której mowa w ust. 6 stanowi natomiast dochód własny powiatu. W powołanym przepisie wskazano, że przy ustalaniu opłaty bierze się pod uwagę koszty usuwania i przechowywania pojazdów. Z powyższego nie wynika jednak, że wysokość opłat ma dokładnie odpowiadać wysokości kosztów za usuwanie i przechowywanie pojazdów wynikających z umów zawartych z wykonawcami. Należy przy tym zaznaczyć, że powiat ponosi również inne koszty realizacji zadania, w tym koszty administracyjne oraz koszt związane z obsługą finansową zadania. Jedynie w przypadku rażącej dysproporcji pomiędzy ceną usługi wykonawcy a wysokością opłaty rada powiatu może zastanowić się nad zmniejszeniem wysokości opłat np. w celu uniknięcia ewentualnych skarg o stwierdzenie nieważności uchwały w sprawie wysokości opłat, wnoszonych w trybie art. 87 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym. Omawiany tryb skargowy dotyczy jednak potencjalnych roszczeń właścicieli pojazdów w stosunku do powiatu, a nie roszczeń o zapłatę wynagrodzenia wykonawcy wybranego w trybie prawa zamówień publicznych w stosunku do zamawiającego.

Reasumując. Sam sposób, tryb regulowania oraz wysokość wynagrodzenia należnego wykonawcy powinna wynikać z zawartej umowy. Na marginesie należy zaznaczyć tylko, że żadne z przepisów ustawy prawa o ruchu drogowym nie uzależnia obowiązku uiszczenia wynagrodzenia wykonawcy przez powiat od uiszczenia opłaty przez właściciela pojazdu (lub innej osoby zobowiązanej). Takie zastrzeżenie musiałoby wyraźnie wynikać z warunków zawartej umowy. Co do terminów zapłaty należy mieć również na względzie przepisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Omawiana ustawa dotyczy co prawda umów zawartych w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą i zawodową, orzecznictwo sądów cywilnych nie wykluczyło jednak zastosowania przepisów tej ustawy do wykonywania zadań własnych przez jednostki samorządu terytorialnego (przykładowo Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 stycznia 2006 r. III CZP 124/2005 LexPolonica nr 397558)

W sprawie rozpatrywanej przez WSA w Gliwicach (wyrok z dnia 10 listopada 2008 r. II SA/GI 589/08 <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/54B3449081>), dotyczącej roszczeń prowadzącego parking o zapłatę wynagrodzenia wskazano, że opłaty za parkowanie ustalone przez radę powiatu na podstawie art. 130a ust. 6 Prawa o ruchu drogowym nie odnoszą się do Skarbu Państwa (przyp. autora: obecnie powiatu) lecz do właścicieli pojazdów usuwanych z dróg publicznych i umieszczanych na parkingach w trybie przewidzianym przepisami art. 130a tej ustawy. Wyrok był wydany co prawda na podstawie poprzedniego stanu prawnego, ale treść uzasadnienia może być przydatna przy interpretacji niektórych przepisów art. 130a w obecnym brzmieniu.